

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

15.

De kommunale Skoler

i Nykøbing paa Falster

1922

Skolemeddelelser

for Skoleaaret 1921—22

ved

A. H. N. Kirkeskov

Skoleinspektør

De kommunale Skoler

i Nykøbing paa Falster

Skolemeddelelser

for

Skoleaaret 1921—22

ved

A. H. N. Kirkeskov

Skoleinspektør

Skolekommissionen:

Lektor *P. Andersen*, Formand.

Redaktør *H. P. Jensen*.

Stiftsprovst *J. C. Kall*.

Byraadets Skoleudvalg:

Cigarhandler *C. A. Schüssler*, Formand.

Lærer *A. K. Rendrup*.

Murermester *N. Chr. Hansen*.

Skoleinspektøren træffes sikrest 1—2

(Tlf. 472, priv. Tlf. 1032).

Overlæreren paa Nørre Skole træffes sikrest 10—11

(Tlf. 427).

Overlæreren paa Østre Skole træffes sikrest 1—2

(Tlf. 417).

Af det samlede Elevantal 1644 i Kommunens Skoler den $31/12$ 1921 var der 1 skolepligtigt Barn fra andre Kommuner, 31 Børn var under, og 2 Børn var over skolepligtig Alder.

Den 31. Decbr. 1921 havde:

Den højere Borgerskole . .	20	Klasser med	521	Børn
Nørre Skole	18	”	”	515
Østre Skole	23	”	”	608

Gennemsnitsantallet har i 1921 været:

	Ialt	pr. Klasse
Den højere Borgerskole	544,8	27,2
Nørre Skole	535,1	30,1
Østre Skole	633,2	27,5
	1713,1	

I Skoleaaret 1921—22 er efter Skolepligtens Ophør udskrevet:

	af 7. Kl.	af 6. Kl.	af lavere Kl.	Ialt
Den højere Borgerskole	29	10	”	39
Nørre Skole	45	17	3	65
Østre Skole	52	15	6	73
Ialt . .	126	72	9	177

Tilgang og Afgang

1. April 1921—31. Marts 1922.

	B.	N.	Ø.	Ialt
Børneantal 31. Marts 1921 . .	542	519	614	1675
Tilgang	107	97	106	310
Afgang	129	103	114	346
Børneantal d. 31. Marts 1922	520	513	606	1639

Ved Skoleaarets Begyndelse blev der bevilget Friplads til:

- 43 Børn i Den højere Borgerskole (37 hele, 6 halve)
- 5 Børn i Nørre Skole
- 6 ” ” Østre Skole

og der var derefter ialt 126 hele og 23 halve Fripladser i Den højere Borgerskole.

Børnenes Skoleforsømmelser i 1921.

Antal søgte og forsømte Skoledage.

	Antal skolepligtige Dage	Forsømmelser			Ialt
		a. p. G. af Sygdom	b. m. a. gyldig Grund	c. uden gyldig Grund	
Den højere Borgerskole	134698	6831	316	85	7232
Nørre Skole	131947	4465	543	607	5615
Østre Skole	156290	5998	698	941	7637
Ialt	422935	17294	1557	1633	20484

Forsømmelser i pCt. af skolepligtige Dage

	a.	b.	c.	Ialt
Den højere Borgerskole	5,07	0,23	0,06	5,37
Nørre Skole	3,38	0,41	0,46	4,26
Østre Skole	3,84	0,45	0,60	4,89
For alle Skoler	4,09	0,37	0,39	4,84

Antal forsømte Dage i Gennemsnit pr. Barn.

	a.	b.	c.	Ialt
Den højere Borgerskoler	12,5	0,6	0,2	13,3
Nørre Skole	8,3	1,0	1,1	10,5
Østre Skole	9,5	1,1	1,5	12,1
For alle Skoler	10,1	0,9	1,0	12,0

For disse Forsømmelser er der idømt Bøder:

Ved Nørre Skole Kr. 144,17

Ved Østre Skole „ 290,84

I Den højere Borgerskole mulktres ikke for Forsømmelser.

Skoledagenes Antal har været 247.

Lærerpersonalet.

Forandringer i Aarets Løb:

1. April: Lærer *Frode Petersen*, Ejlstrup, ansat som Timelærer (Hr. A. Johs. Andersen).
 — Fru *Kath. Andersen* ansat som Timelærerinde for et Aar.
 — Lærer *Alb. Andersen* ansat som fast Vikar.
 — Lærer *J. Boelskov* kaldet til Lærer i Odder.
1. August: Lærer *Martin Jensen*, København, ansat som fast Lærer (Hr. J. Boelskov).
 — Lærer *Carl Johan Olsen*, Ringsted, ansat som fast Lærer (Hr. M. H. Jørgensen).
 — Lærer *P. N. Pedersen* kaldet til Lærer i Nærum.
1. Oktober: Lærer *Chr. R. Th. Rasmussen* afskediget efter Ansøgning paa Grund af Svagelighed
 — Timelærerinde Frk. *Anna Margrethe Skaarup* afskediget paa Grund af Sygdom.
1. November: Lærer *L. M. Larsen* kaldet til Førstelærer i Holeby.
1. December: Frk. *Ella Margr. Olsen*, Næstved, kaldet til Timelærerinde (Frk. Skaarup).
1. Januar: Lærer *Steen Steensen Blicher* ansat som fast Lærer (Hr. P. N. Pedersen).

Endvidere har følgende med Skoledirektionens Godkendelse vikarieret ved Skolevæsenet: Fru *Frydenlund*, Fru *Aarsdal*, Frk. *G. Ilsøe*, Frk. *E. Mortensen*, Frk. *Gerda Knudsen*, Hr. *Em. Jensen*, Hr. *L. Nielsen*, Hr. *J. A. Jacobsen*, Hr. *Himmelstrup*, Hr. *M. Thuesen*, Hr. *Helge Find* og Hr. *Holger Hansen*.

Den 31. Marts 1922 bestod Lærerpersonalet af:

- 1 Skoleinspektør.
- 2 Overlærere.
- 23 fast ansatte Lærere (eet Emb. ledigt).
- 16 fast ansatte Lærerinder.
- 1 Timelærer.
- 5 Timelærerinder (1 i unormeret Plads).
- 1 fast Vikar.

Undervisningen.

I Nørre Skole og Østre Skole gives almindelig Folkeskoleundervisning. I Den højere Borgerskoles 3 øverste Klasser er der udvidet Undervisning, omfattende bl. a. fremmede Sprog og Matematik. Denne afsluttes med Borgerskoleeksamen.

Borgerskoleeksamen 1922.

Den skriftlige Del af Prøven afholdtes i Dagene 15.—16. Marts, den mundtlige i Tidsrummet 17.—31. Marts. Ministeriet havde beskikket Pastor *Herman Larsen*, København, til Censor; desuden deltog følgende i Censuren: Hr. Lektor *Andersen*, Hr. Lærer *E. Hansen*, Hr. Adjunkt *N. E. Olesen*, Lærerinde Frk. *M. Mathiasen*, Lærerinde Frk. *K. Hornbeck*, Lærerinde Fru *Kath. Rendrup* og Skolebestyrerinde Frk. *Ostenfeldt*.

Alle 24 Elever i 7. Klasse var indstillet til Eksamen. 3 af dem bestod ikke, de øvrige bestod, saaledes som angivet i det følgende. Til „bestaaet“ kræves „g“ i Hovedkarakter.

Borgerskoleeksamen 1922.

	Elevens Navn	Fader eller Værge	Hoved- karakter
1	Anna Ellen Andersen	Arbejdsmand L. A.	mg
2	Kaj Erhard Christiansen	Enke A. C.	g
3	Viola Katrine Daun	Tarmmester J. D.	mg
4	Svend Aage Peter Eriksen	Skomagemester S. E.	mg
5	Rona Irma Folman	Skipper C. F.	mg
6	Aagot Anna Cathrine Jennet Hansen	Pølsemeister H. C. H.	ug ÷
7	Anna Louise Pihlkjær Hjortshøj	Maler N. P. H.	g
8	Asta Jensine Jensen	Gæstgiver N. J.	mg ÷
9	Børge Jensen	Arbejdsmand C. T. J.	mg
10	Ketty Marie Kathinka Jensen	Slagter K. J.	mg ÷
11	Poula Edit Jensen	Murermester C. J.	mg ÷
12	Valborg Marie Jensen	Partikulier H. C. J.	mg
13	Olga Hansine Madsen	Arbejdsmand C. M.	mg +
14	Verner Gudmund Nielsen	Murer H. N.	mg +
15	Valborg Margrete Smith Olsen	Kusk O. P. O.	mg ÷
16	Karen Elisabeth Pedersen	Former J. F. P.	mg

Borgerskoleeksamen 1922.

	Elevens Navn	Fader eller Værge	Hoved- Karakter
17	Poul Erhard Petersen	Tømrer F. P.	g+
18	Else Poulsen	Trafikassistent A. G. P.	g+
19	Karen Poulsen.....	Trafikassistent A. G. P.	mg÷
20	Karen Sigrid Marie Rasmussen	Møller P. R.	mg+
21	Hans Rikard Pedersen Skaaning	Postbud C. C. S.	g

Ungdomsskolen.

Skoleaaret begyndte $\frac{3}{10}$ 1921 m.	21 Elever
Tilgang.....	17 „
Ialt.....	38 „
Afgang.....	21 „
Ved Aarets Slutning $\frac{30}{3}$ 1922...	17 „

Højeste Antal Elever var 31 Elever, gennemsnitlig 23 Elever.

Undervisningsfagene var Syning 2 Timer, Dansk $1\frac{1}{2}$ Time, Bogføring $1\frac{1}{2}$ Time, Regning 1 Time ugentlig.

For mandlige Elever oprettedes en Klasse med 1 Time Geografi og 1 Time Regning ugentlig; men efter nogen Tids Forløb maatte denne opgives paa Grund af for ringe Tilslutning.

Der holdtes enkelte Foredrag.

Lærerpersonalet var Kommunelærerne L. Kring og C. Olsen, førstanførte som daglig Leder, Adjunkt Fr. Larsen og eksam. Lærerinde Fru Frydenlund.

Ca. Halvdelen af Eleverne var under 15 Aar, hvilket sikkert var en Hovedgrund til den store Afgang.

Forskellige Meddelelser.

Skolehaverne. *Den højere Borgerskole.* Havegerning har som tidligere været frivilligt Fag for Drengene i 5.—7. Klasse. Der meldte sig 35 Drenge; de deltes i 2 Hold, hvert med 2 Timer ugentlig. I Sommerferien havde Eleverne Adgang til Haven 1 Gang ugentlig.

Nørre og Østre Skoler. Undervisning i Havegerning er i disse Skoler obligatorisk for Drengene. I Nørre Skole har 129 Drenge deltaget i Undervisningen, fordelt i 4 Hold, hvert med 2 Timer ugentlig. I Østre Skole har 138 Drenge deltaget, fordelt i 5 Hold, hvert med 2 Timer ugentlig.

Skolebade. Der er ved hver Skole et Anlæg til tempererede Brusebade. Børnene har faaet varme Bade gennemgaaende hver 14. Dag. Om Sommeren anvendes saa mange Gymnastiktimer som muligt til Strandbade og Svømmøvelser.

Lærer- og Børnebogsamlinger.

	Antal Bind i Lærerbogs.	Antal Bind i Børnebogs.	Antal Udlaan i Børnebogs.
Den højere Borgerskole	416	572	1645
Nørre Skole	233	688	4062
Østre Skole	295	340	4208

Sparevirksomheden. I de to almindelige Borgerskoler sælges Sparemærker, i Den højere Borgerskole har der siden Februar 1915 været Skolesparekasse med Anvendelse af Sparebokse og Regnskab med Rentetilskrivning. I Skoleaaret 1921—22 har Børnene sammentparet ved Indbetaling til Skolerne:

Ved Den højere Borgerskole	Kr. 11513,77
„ Nørre Skole	„ 2640,00
„ Østre Skole	„ 2095,00

Uddrag af Regnskabet for Skolesparekassen ved Den højere Borgerskole.

1. April 1921—31. Marts 1922.

Paa Børnenes Sparebøger indestod	
1. April 1921	Kr. 22488,02
Indbetalt i Aarets Løb	„ 11513,77
Tilskrevne Renter	„ 1030,35
Overført fra andre Skoler	„ 0,00
	Kr. 35032,04
Overført til andre Skoler	„ 506,71
	Kr. 34525,33
Udbetalt til udskrevne Børn	„ 5458,72
Paa Børnenes Sparebøger indestod ^{31/3} 22	Kr. 29056,61

I Aarets Løb er der i Gennemsnit pr. skolesøgende Barn indbetalt Kr. 21,13 (Kr. 21,86 beregnet halvaarsvis).

Af Skolens 520 Elever ved Skoleaarets Slutning var der kun 32 Børn, som ikke var Medlemmer af Skole-spækassen.

Skolelægens Beretning.

ved *Dr. Lemvigh-Müller.*

I Skoleaaret 1921—22 er der aflagt de sædvanlige Lægebesøg i Skolerne, hvor alle Eleverne er blevet visiteret, særlig de nyindkomne. Der fandtes følgende Sygdomstilfælde:

Konstitutionelle Sygdomme	21	Dr.	15	Pg.
Hals-, Øre- og Næse-Sygdomme	9	„	11	„
Øjen-Sygdomme	2	„	2	„
Lunge-, Hjerter- og Underlivs-Sygdomme	8	„	5	„
Andre Sygdomme	2	„	3	„
Ialt . .	42	Dr.	36	Pg.

Den kommunale Skoletandklinik.

ved *Skoletandlæge Sv. Blæsbjerg.*

Den kommunale Skoletandklinik er beliggende paa Nørre Skole, hvor den raader over et rummeligt Værelse til Klinik og en Forstue til Venteværelse. Klinikken er moderne udstyret med elektrisk Boremaskine, Pumpestol, Clarks Spyttesejle med direkte Tilløb og Afløb af Vand, elektrisk Kogeapparat og andre tekniske Hjælpemidler. Der er Linoleum paa Gulvene, og Væggene er holdt i lyse Farver.

Behandlingen af Børnene paa den kommunale Skoletandklinik har dels været *systematisk konservativ Tandbehandling*, dels *Behandling for akutte Tand- og Mundlidelser, der maatte trænge til øjeblikkelig Hjælp* (den

saakaldte „Nødhjælp“) — en skematisk Oversigt over det udførte Arbejde findes i det følgende.

Den systematisk konservative Tandbehandling er foregaaet paa den Maade, at Børnene paa de tre kommunale Skoler er eftersete og tandbehandlede Klasse efter Klasse, saaledes at der er begyndt med 1. Klasserne og fortsat, indtil Behandlingen ved Skoleaarets Slutning var gennemført næsten til 5. Klasserne. I det nye Skoleaar vil de nyindmeldte 1. Klasser og 7. Klasserne blive behandlet første Gang, og fornyet Gennemgang og Eftersyn af de øvrige, allerede behandlede Klasser vil finde Sted, hvorefter samtlige Klasser i de kommunale Skoler vil være inddraget under den systematiske Behandling.

Behandlingen er altid foretaget i Skoletiden og efter Aftale med Skolens Overlærer og den paagældende Klasselærer. Børnene møder oftest 2 à 3 i Følge — dette gælder særlig for de lavere Klassers Vedkommende —, og der sendes hver Dag Skolerne skriftlig Meddelelse om, hvilke Børn der skal møde den følgende Dag, og hvornaar de skal komme. Skal et Barn møde flere Gange, faar det udleveret et særskilt „Tilsigekort“, der forevises og opbevares af Læreren.

Ved Behandlingen er Hovedvedtægten lagt paa Bevarelse af de blivende Tænder, og alle Caries-Defekter i disse er blevet fyldt — for Kindtændernes Vedkommende med Metal, for Fortændernes med saakaldt „Emaillcement“. Har Ødelæggelsen været saa omfattende, at Rodbehandling har været nødvendig og kunde gennemføres, er saadan foretaget, og Udtrækning af blivende Tænder har kun undtagelsesvis fundet Sted, og da altid med Forældrenes Billigelse. Mælketænderne er kun i særlige Tilfælde blevet behandlet konservativt. Ved Siden af den egentlige Tandbehandling er der foretaget et almindeligt Eftersyn af Mundhulens

Tilstand, forefundne sygelige Tilstande er behandlet — i ganske enkelte og ondartede Tilfælde efter Samraad med Hjemmets Læge.

Som System for Journalføring er det saakaldte Kartoteksystem blevet gennemført, hvorved hvert Barn faar udfærdiget et Behandlingskort, der følger det Skolen igennem og opbevares paa Kliniken.

„Nødhjælpsbehandlingen“ finder Sted daglig i Tiden Kl. 12—1, og til denne kan ethvert Barn fra samtlige Skoler og Klasser henvises, naar dets Lærer finder det nødvendigt. Barnet faar af Læreren udfærdiget en Seddel med Navn, Numer og Klasse samt Lærerens Underskrift og møder med denne Seddel paa Kliniken. Behandlingen bestaar oftest i Tandudtrækning, Rodbehandling og Fyldning af karieserede Tænder, mindre kirurgiske Indgreb og undertiden medikamentel Behandling af godartede Mundsygdomme.

Om Behandlingen i Almindelighed skal siges, at der i ganske særlig Grad er lagt Vægt paa at gøre den tiltalende for Børnene og vække Forældrenes Interesse for og Forstaaelse af Klinikens Arbejde. Behandlingen har et ganske frivilligt Præg, og Tvang af nogen Art er aldrig gennemført og har heller ej været nødvendig. Overfor ængstelige Børn er den Fremgangsmaade blevet anvendt, at de har overværet de flinkere Kammeraters Behandling, og i de allerfleste Tilfælde har dette ført til, at de har faaet det Mod og den Lyst til Behandlingen, de tidligere manglede. Efter Opfordring har Forældrene ofte besøgt Kliniken, talt med Tandlægen om deres Børns Tænder og undertiden overværet selve Behandlingen, naar de selv eller Børnene har ønsket det.

Ved mere smertefulde Indgreb er anvendt lokal Bedøvelse, enten som Indsprøjtning med Novakain-Adrenalinopløsning eller ved Paasprøjtning med Klorætyl.

I et enkelt Tilfælde er anvendt universel Bedøvelse med Assistance af Hjemmets Læge og efter Forældrenes Ønske.

Der er hver Maaned blevet tilsendt Skoleinspektøren en Redegørelse for det i den foregaaende Maaned udførte Arbejde.

Børnenes Opførsel har i enhver Henseende været mønstergyldig, og Forsømmelser har kun ganske undtagelsesvis fundet Sted.

Nykøbing F. kommunale Skoletandklinik.
Oversigt over Virksomheden i Aaret 1921—1922.
(1. Juni 1921—1. Maj 1922).

Antal behandlede Børn		De forskellige Behandlingers Antal						
Systematisk Behandl.	Saakaldt „Nød-hjælps“ Behandl.	Fyldninger	Rodbehandlinger	Udtrækning.		Tandrensninger	Andre Behandlinger	Det samlede Antal Behandl.
				Mælketænder	Blivend. Tænder			
1416	1152	1776	95	505	51	55	681	3163

Udgifter til Skolevæsenet.

I Aaret 1920—21, det sidste, for hvilket der foreligger afsluttet Regnskab, har Udgiften til Skolevæsenet uden Forrentning og Afdrag været for Kommunen ialt Kr. 311129,64. — Byens Indbyggerantal i December 1920 var 13003. Gennemsnit af Børneantallet i Skoleaaret 1920—21 var 1740. Udgiften har saaledes i Regnskabsaaret 1920—21 andraget pr. Indbygger Kr. 23,93, pr. Barn Kr. 178,82.